

RADNA TERAPIJA

Odgovori na najčešće postavljena pitanja

? ŠTO JE RADNA TERAPIJA

Radna terapija je zdravstvena djelatnost koja je u Republici Hrvatskoj regulirana Zakonom o djelatnostima u zdravstvu kojeg je Hrvatski Sabor donio na svojoj sjednici 10. srpnja 2009. godine. Zakon definira djelatnost radne terapije, uvjete za njeno obavljanje, standard obrazovanja, dužnosti i odgovornosti radnih terapeuta te kontrolu kvalitete.

Radna terapija je regulirana profesija, znanstveno dokazana i isplativa, koja doprinosi samostalnosti, uključenosti i kvaliteti života. Cilj joj je pomoći osobama u sudjelovanju i provođenju svakodnevnih aktivnosti ili okupacija koje doprinose dobrobiti njih samih, njihovih bližnjih te zajednice u kojoj žive.

Svakodnevne aktivnosti i okupacije koje su primarni interes u radnoj terapiji mogu biti iz područja brige o sebi, o drugima, održavanje kućanstva, društvena participacija, aktivnosti na poslu, razonodi, igri i drugim područjima svakodnevnog življenja. To su one aktivnosti i okupacije koje uglavnom uzimamo zdravo za gotovo, sve dok jednom s njima nemamo problem.

Tako pojedine osobe mogu imati teškoće u njihovom provođenju ukoliko su bolesne, ozlijeđene, siromašne, žive u nepristupačnom okruženju, nemaju društvenu ili institucionalnu potporu, prisilno napuštaju mjesto stanovanja, drugačije su boje kože te niza drugih razloga.

**RADNI TERAPEUT
IM MOŽE POMOĆI.**

? TKO SU RADNI TERAPEUTI

Radni terapeuti su visokoobrazovani zdravstveni djelatnici sa završenim studijem radne terapije.

Da bi mogli provoditi djelatnost radne terapije, nakon završenog studija moraju obaviti pripravnički staž u trajanju jedne godine i položiti stručni ispit u Ministarstvu zdravstva. Potom slijedi opis u Registar Hrvatske komore zdravstvenih radnika nakon čega dobivaju odobrenje za samostalan rad (licencu) i onda mogu provoditi djelatnost radne terapije koja je pobliže definirana čl. 38. Zakona o djelatnostima u zdravstvu (NN 87/09).

Dužnost radnog terapeuta je trajno se stručno usavršavati i provoditi djelatnost radne terapije u skladu s etičkim principima i najboljom praksom.

Svaki šest godina radni terapeuti obnavljaju odobrenje za samostalan rad.

Relicenciranje

Trajno
usavršavanje

Studij
radne terapije

Pripravnički
staž

Stručni ispit

Upis u
registar HKZR

Licenca

? KAKO I ŠTO RADE RADNI TERAPEUTI

Radni terapeuti rade u suradnji sa svojim klijentima na njima važnim svakodnevnim aktivnostima i životnim vještinama. Svojim obrazovanjem dobivaju znanja iz različitih područja biomedicinskih i društvenih znanosti te znanosti o okupaciji, što im omogućuje temeljito razumijevanje složenosti svakodnevnih aktivnosti i ljudskog funkcioniranja u različitim kontekstima.

Radnoterapijski proces započinje radnoterapijskom procjenom koja je usmjerena na svakodnevne aktivnosti koje klijenti žele, trebaju ili moraju provoditi u svom svakodnevnom životu.

Specifično, radni terapeut identificira:

- koje aktivnosti/okupacije klijent provodi tijekom dana obzirom na svoje uloge u svakodnevnom životu; kakve su mu potrebe
- koje aktivnosti/okupacije predstavljaju problem, a koje su značajne i imaju smisao u njegovom životu te koje sposobnosti, resurse i mogućnosti ima klijent
- kakav je kontekst (fizički, društveni, kulturološki) i kako utječe na sudjelovanje klijenta u značajnim aktivnostima/okupacijama

Radnoterapijski proces se nastavlja postavljanjem ciljeva u suradnji s klijentom i/ili članovima obitelji, planiranjem i primjenom intervencije te evaluacijom ishoda, odnosno prilagodbom intervencije ukoliko je potrebno.

Kako bi omogućili sudjelovanje u značajnim svakodnevnim aktivnostima, radni terapeuti koriste različite vještine, a prema Townsend (2007) to su:

prilagođavanje, zagovaranje, treniranje, surađivanje, savjetovanje, konstruiranje, educiranje, uključivanje i specijaliziranje.

Specifične strategije radnog terapeuta u omogućavanju sudjelovanja u aktivnostima/okupacijama mogu biti:

Treniranje svakodnevnih aktivnosti. Dijete s neurorazvojnim odstupanjem ili osoba koja je doživjela moždani udar mogu zahtijevati potporu u uspostavljanju ili obnavljanju sudjelovanja u važnim aktivnostima, od hranjenja do obavljanja kupovine u zajednici

Primjena pomagala koja omogućuju izvedbu. Univerzalna manžeta može omogućiti osobi s ozljedom kralježnične moždine tipkati na tastaturi, a sustav za komunikaciju djetetu iz autističnog spektra izraziti svoju potrebu u igri.

Primjena kognitivnih strategija za uspješniju izvedbu aktivnosti. Pomoć radnog terapeuta u organizaciji i pamćenju može biti značajna za osobu koja je doživjela traumatsku ozljedu mozga i želi spremiti ručak za članove svoje obitelji.

Primjena specijaliziranih tehnika. Zadatku usmjerene tehnike motoričkog učenja i senzorne integracije; terapija zrcalom, robotika i računalna tehnologija, virtualna stvarnost, Ayres terapija senzorne integracije, prisilno inducirani pokret, mogu pospješiti vještine za izvedbu aktivnosti.

Savjetovanje kako prilagoditi okruženje. Znati kako postaviti rukohvate u kupaoni može prevenirati padove osoba starije dobi, a odgovarajuća rampa osobi u kolici omogućiti pristupiti pošti i poslati pošiljku.

Potpora u organiziranju/uspostaviti dnevne rutine. Poticanje uključivanja u smislene aktivnosti/okupacije, istraživanje resursa u zajednici ili potpora u uspostavljanju balansa u svakodnevnim aktivnostima mogu poboljšati mentalno zdravlje osobe.

Zagovaranje potreba svojih klijenata. Lobiranje za izmjenom zakonskih propisa koje promiču jednakost i pravednost mogu potaknuti stvaranje okvira za jednake mogućnosti.

Suradnja s klijentom na načelima klijentu usmjerene prakse i konzultiranje s drugim stručnjacima kako bi se postigli postavljeni ciljevi.

? GDJE I S KIM RADE RADNI TERAPEUTI

Radni terapeuti mogu raditi u različitim područjima skrbi; u zdravstvu, socijalnoj skrbi, obrazovanju, udrugama, području rada i zaposlenja.

Radni terapeuti rade s osobama koje zbog određenog razloga mogu imati teškoće u planiranju i provođenju svojih svakodnevnih aktivnosti, ali isto tako rade u području prevencije i promocije zdravlja. Primjerice, to može biti edukacija na radnom mjestu o tome kako organizirati prostor i zadatke kako bi se prevenirale ozljede uzrokovane ponavljajućim pokretima i naprezanjem. Isto tako, radni terapeut može

biti uključen i u osmišljavanje unutarnjeg i vanjskog prostora kako bi svojim znanjem doprinio inkluzivnom dizajnu i pristupačnosti za sve. Može biti i poticanje sudjelovanja u aktivnostima kojima se uspostavljaju zdrave navike i osjećaj kontrole nad dnevnom rutinom.

Osim rada s pojedincima, radni terapeut može raditi i sa grupama i zajednicom pomažući u realizaciji aktivnosti koje će doprinijeti razvoju i dobrobiti te zagovarajući pristupačnost za sve koja će omogućiti sudjelovanje i uključenost.

Strukovni razred za djelatnost radne terapije Hrvatske komore zdravstvenih radnika

Temeljem Zakona o djelatnostima u zdravstvu, Hrvatsku komoru zdravstvenih radnika (HKZR) su u veljači 2010. godine osnovali Ministarstvo zdravstva i četiri strukovne udruge koje su u to vrijeme predstavljale djelatnosti koje Komora danas zastupa. Sukladno zakonskim propisima, HKZR provodi sljedeće javne ovlasti:

- vodi Registar članova
- izdaje odobrenja za samostalan rad
- provodi stručni nadzor
- provodi postupak priznavanja inozemnih stručnih kvalifikacija

Osim navedenih javnih ovlasti, HKZR brine o razvoju svojih djelatnosti koje su organizirane kroz četiri Strukovna razreda, od kojih je jedan Strukovni razred za djelatnost radne terapije (SR DRT). Kroz različite aktivnosti i komunikaciju s nadležnim tijelima SR DRT nastoji utjecati na poboljšanje prakse, edukacije i zakonodavstva koje se odnose na djelatnost.

Svaki član SR DRT ima pravo i mogućnost sudjelovati u radu Strukovni razreda.

Strukovni razred za djelatnost radne terapije Hrvatska komora zdravstvenih radnika

Trg Drage Iblera 9, Zagreb
radna.terapija@drt.hkzr.hr

www.drt.hkzr.hr

Listopad 2022.